

denne Forandring". Men den ærede Rigsdagsmand kan heller ikke fragaae, at jeg i Forhandlingerne med Udvalget paa det Allersterkeste gjorde gjældende, hvor megen Bægt jeg lagde paa dette Punkt i Commissionens Betænkning, jeg lagde slet ikke videre Bægt paa, om man havde benyttet det ene eller det andet Udtryk, det var ikke Commissionens Sag at bringe Loven i den Skikkelse, hvorved den kunde egne sig til Forhandling, i Rigsdagen, det var Ministeriets Sag, og det synes mig indlysende, at det maatte staae som en simpel Tilpasning til Commissionens værdifulde Arbejde. Ja, jeg tilstaaer, at aldrig nogenstunde har jeg seet, at Noget er blevet opfattet saa uslart, som staaer for mig som soleklart. Det forekommer mig at være saa soleklart, at vi have det simple Spørgsmaal at afgjøre om Fæstningsvoldenes Nedlæggelse og om Opjørelsen af det blandede Forhold, der vil opstaae imellem Monarchiet og private Eiene.

Brock: Jeg tør maaskee forudstille, at jeg agter at stemme imod Loven i det Hele, men hvad jeg særlig ønsker at motivere, er at jeg agter at stemme for det af Udvalget stillede Ændringsforslag til § 9.

Jeg agter at stemme mod Loven i det Hele, fordi jeg ikke har været istand til at overbevise mig om, at der foreligger fuld Berettigelse til at expropriere disse Eiendomme — ikke for umiddelbart at benytte dem til Opnaaelsen af et Statsgiemed, ikke for at anvende den Værdi, der stikker i det Laan, som har hvilet paa dem, umiddelbart i det Diemed, der har fremkaldt det; men for at tilveiebringe en vis Pengesum til Opnaaelsen af andre Diemed — jeg vil ikke gaae saavidt som den ærede Minister, der siger „til et hvilketsomhelst fornøstigt Diemed“, men blot til en hvilketsomhelst Befæstning. Jeg anseer det for klart, at skulde man overhoved kunne være berettiget til at realisere den Værdi, der ligger skjult i hin Indskrænkning, maatte det være for at opnaae det selsomme Diemed som det, der fremkaldte Indskrænkningen; thi „cessat causa, cessat effectus“. Det er efter min Mening i ethvert Tilfælde utiladeligt at expropriere disse Eiendomme, medmindre man anvender Værdien til en Befæst-

ning af Kjøbenhavn; men jeg har derhos ikke engang kunnet overbevise mig om, at selv om man vilde anvende disse Midler paa saadan Maade, man da virkelig hyder Eiene en retfærdig og billig Erstatning. Jeg agter derfor at stemme mod hele Loven. Men selv aффекt fra dette Standpunkt forekommer det mig, at man maa være opfordret til at stemme for Udvalgets Ændringsforslag til § 9. Jeg tænker ikke herved paa det deri fastsatte Aar 1865, paa den Forpligtelse, der skulde paalægges Regjeringen til at have tilveiebragt et Lovforslag netop til den Tid; men jeg sigter til den meget vigtigere Bestemmelse, at der kun skal gives Regjeringen Bemyndigelse til at expropriere under Forudsætning af, at der emanerer en Lov angaaende Opjørelsen af en ny Befæstning for Hovedstaden. — Hvorledes er Sagen kommen til os? Gjennem et Udkast fra Indenrigsministeren; men naar den ærede Forsamling vil kaste et Blik paa Motiverne, vil det sees, at Indenrigsministeren her kun handler efter Anmodning af Monarchiets Krigsministerium og udbeder sig en Bemyndigelse paa Monarchiets Vegne, og at Krigsministeren, idet han har rettet sin Anmodning til Indenrigsministeren, har støttet sig paa den Commissionens Betænkning, der har fulgt Udkastet, og henholdt sig til samme. Det forekommer mig saaledes, at det allerede af den ydre Form, hvorunder Udkastet er kommet til Landstinget, er klart, at man ikke fra Udkastet kan adskille denne Betænkning og dens Begrundelse af Sagen, at heri ligger Lovudkastets hele Begrundelse. — Motiverne i og for sig indeholde jo ikke nogen anden Motivering af hele denne vigtige Sag. Men herefter er det kun, fordi Krigsministeren paa Monarchiets Vegne har taget under Overveelse, at Kjøbenhavns nuværende Befæstning skal opgives og en anden stables — dette er efter Commissionens Betænkning den aldeles uafviselige Forudsætning — at han kommer til Indenrigsministeren og begjærer et Lovforslag forelagt om Expropriation, forinden Afgjørelse træffes om Hovedstadens Befæstning, og han udtaler i Forbigaaende, at en saadan Expropriation ogsaa kan have en særlig Interesse for Kongeriget, da det derved vil kunne opnaaes, at Kjøbenhavn kan erholde en Udvidelse. Hvad